

Gençliğimizin Çözülüşü Cumhuriyetimizin Çöküşü Demektir

İçeriği Yazan: [Selvihan ÇİĞDEM](#) [1] Zaman: Paz, 11/12/2011 - 00:55

Yazar: Selvihan ÇİĞDEM

Türkiye'deki yargı için çıkmaza girdi sözü artık çok yavan kalıyor. Tepesine kadar batağa saplanmış durumda olan yargının bozulmasının temelinde daha doğrusu yargının bu batağa saplanması özünde "cumhuriyet"i devre dışı bırakmak var. En üst çatının çökmesi durumunda yıkıntının altında sağlam tuğla aramak saçmalıktan başka bir şey olmasa gerek. Cumhuriyet kalmadıysa yargının varlığından söz etmek olanaksız. Yargıdaki düzensizliklere paralel olarak cumhuriyet kutlamalarının yapılmak istenmemesi de bu düşünceyi pekiştirir nitelikte.

Cumhuriyetin değeri onun yaşaması için emek verenlerin gözünde tartışılmaz. Aydınlanma savaşı verip sonunda cumhuriyet yönetimini alınının teriyle kazanan uluslar için vazgeçilmezdir. Bizim ise cumhuriyeti ve nimetlerini bu kadar kolay harcamamız ondan hâlâ bir şey anlamadığımızdan kaynaklanmaktadır. Çünkü biz cumhuriyeti bileğimizin hakkıyla değil birden fazla açıdan bakabilen ileri görüşün çabasıyla elde ettik.

Philip Pettit Cumhuriyetçilik adlı kitabının ön sözünde dile getirdiği görüşü paylaşmak istiyorum: "Cumhuriyetçi olmak bana göre şu üç ilkeyi benimsemektir:

1. Yurttaşlık cumhuriyetin bütün fertlerine tanınmalıdır.
2. Cumhuriyetçi yurttaşlık bağımsızlık ve tahakkümsüzlük anlamında özgürlük gerektirir; yurttaşlarına **başkalarının gözlerinin içine eşit olarak bakma yetisi** verir.
3. Cumhuriyetçi devlet onları tahakküm (baskı) karşısında yetkinleştirip koruyarak ve onların bizatihi devleti denetlemelerini mümkün kılan anayasal ve demokratik kontrol mekanizmaları geliştirerek yurttaşlarına özgürlük sağlamalıdır." [1] [2]

Demek ki cumhuriyet başkalarının gözlerinin içine bakarken ben de seninle aynı özgürlüklere sahibim yani seninle eşitlik gönderisinde bulunmakmış. Bakın ileri görüş cumhuriyet için ne demiş "Çağdaş

bir cumhuriyet kurmak demek, milletin insanca yaşamasını bilmesi, insanca yaşamının neye bağlı olduğunu öğrenmesi demektir”.^[2] ^[3]

Eğer siz cumhuriyetin taşıdığı anlamı kavrayamazsanız onu taşıyamazsınız. İnsanca yaşamın neye bağlı olduğunu öğrenmek bu yaşamın sorumluluğunu almak demektir. Bu da cumhuriyeti ayakta tutan kolonları sağlamakla olur ki bu kolonlardan birisi **yargı**dır. Neden başka mesleklerin değil de yalnızca savcılarının unvanlarının başında **cumhuriyet** vardır hiç düşündünüz mü? Neden cumhuriyet öğretmeni, cumhuriyet doktoru, cumhuriyet avukatı, cumhuriyet mühendisi değil de **cumhuriyet savcısıdır**, bu ülkenin savcısı?

Ferhat Tüzer, Berna Yılmaz ve 13 yaşındaki NÇ'nin ortak yanı üçünün yargızede olması yakın süreçte. **14 Mart 2010 tarihinde İstanbul Abdi İpekçi Spor Salonu'nda düzenlenen 'Roman Açılımı Çalıştayı'nda Başbakan Erdoğan konuşma yaptığı sırada 'Parasız eğitim istiyoruz, alacağız' yazılı pankart açınca gözaltına alınmışlar ve sonrasında da tutuklanmışlardı.**^[3] ^[4] **Mardin'de 28 kişinin tecavüzüne uğrayan NÇ için de mahkeme kendi rızasıyla birlikte olduğu kararını vermişti. Türk yargısı insanca yaşamının neye bağlı olduğunu unutmış olabilir mi?**

Yargının bellek yitimini bir yana koyarsak, iki genç ve bir çocuk yaşamları boyunca unutamayacakları yaralara sahipler artık. Atatürk'ün kimsesizlerin kimsesidir dediği cumhuriyeti gençlerine ve çocuklarına kol kanat geremez hale getirdiler. Peki, biz ulus olarak geldiğimiz bu noktayı nasıl görüyor, değerlendiriyoruz?

Aydınlarımız Silivri'de, PKK uzantıları mecliste, Hizbullah militanları dışarıda, tecavüzcüler kendi hallerinde... Geçen sene Konya Selçuk Üniversitesi'nde İlahiyat Fakültesi profesörü açık giysi giyen kadınlara taciz caizdir diye fetva vermemiş miydi? Ya Hüseyin Üzmez kameralara sırtırken yine aynı yargı Üzmez'in cinsel istismarda bulunduğu kız hakkında da benzer karar almamış mıydı? Öyleyse yaşasın bağımsız Türk yargısı(!)

Tüm bu yaşananlara karşı ortak bir tepki göstermektir doğru olan. Kimin vicdanı el verir ki 13 yaşında bir kız çocuğuna tecavüz edilsin, -hem de 28 kişi tarafından defalarca- bu olay mahkemeye uzansın ve mahkeme asıl suçluları cezalandıracağına kız çocuğunu suçlu çıkarsın. NÇ'nin davasını şaşkınlık içinde izlerken insanlardaki duyarsızlığa içerlememek olanaksız. NÇ'nin yerine kaç kişi kendini koydu ya da NÇ'yi kendi kızları gibi görerek şunu düşündü: Bu tecavüzcüler yalnızca birkaç yıl sonra yine aramızda olacaklar ve bizim çocuklarımız da tehdit altında kalacak. Burada biyolojik çocuğunu düşünme değildir vicdan sahibi olmak. İzmir'de yaşayan da bizim çocuğumuzdur; Mardin'de yaşayan da. Bu olay nerede yaşanırsa yaşansın mağdurlarının hepsi bizim çocuğumuzdur.

Bilinçaltımızdaki yüzyıllardan beri taşına gelen çürük zihniyet, acıdan zevk alan mazoşist bir toplum durumundan çıkmamızı engelliyor. Bu zihniyeti en güzel eleştirenlerden birisi Hüsen Portakal. Gençlik Devrimi adlı eserinde bakın ne diyor: “Bize göre ayırım Batı ya da Doğu değil; ortaçağla yeniçağ arasında ya da ahretle dünya arasında. Batı'da laik bir kültür doğarken insanoğlu tanrılara ya da göklere karşı kendi bağımsızlığını kazanıyordu; toplumların krallıkları ve tapınakları reddetmesi, kendi kendini yönetmek istemesi, bu gelişimin doğal sonucuydu yoksa bir rastlantı değildi.

(...) Çünkü ata kültürü devletin toplum üstünde, babaların çocuklar, erkeğin kadınlar, güçlünün zayıflar üstünde egemenlik kurmasını sağlayan bir ideoloji bütünüdür; ideoloji babarlık dönemlerinin ürünüdür. Oysa özgürlük ve eşitlik üzerine kurulu bir toplumda zor kullanmaya baskı yapmaya yer yoktur. Böyle bir toplum, kendi modern kültürünü yaratmak zorundadır. Demokratik bir toplum krallıktan sultanlıktan yalnız üretim biçimiyle değil aynı zamanda kültürü ve sanatıyla da ayrılır.

Oysa çağımızın insanı değişen ve çatışmalı bir dünya yaşıyor. Böyle bir dünyada ne tanrı ne baba ne de hükümdar güvencesi var. Tüm güvence çalışmadan, sağlıklı bir toplumsal yapıdan ve hukuktan geçiyor”[4] [5]

Sözün özü ümmetçi ataerkil kafa yapısından sıyrılıp çağdaş, bilime güvenen ve hukuka dayalı bir toplum oluşturmaktır. Cumhuriyet bunun için vardır. Cumhuriyetin varlığının korunması ve sürdürülmesi de iyi eğitim almış bilinçli gençlerle olanaklıdır.

Ferhat Tüzer ve Berna Yılmaz’ın haklarını aramak için protesto girişiminde bulunmaları sonucu hapse atılmaları bu ülke için yüz kızartıcı bir eylemdir. 60’lı yıllardaki üniversite öğrencileri hareketlerine karşı uygulanan yıldırıma politikaları günümüzde de sürmektedir. Çağdaş Hukukçular Derneği İstanbul Şube sekreteri avukat Güçlü Sevimli, İstanbul genelinde yaptıkları çalışmada 89 öğrencinin tutuklu olduğunu, bu sayının yurt genelinde 500’ü bulduğunu kaydetmiştir.[5] [6] Hüsen Portakal yine Gençlik Devrimi adlı kitabında konuyla ilgili şunları belirtmekte: “Bize kalırsa gençlik, demokrasiye bir değer olarak sahip çıkmalı ve bunu önce kendi yaşamına mal etmelidir. Demokratik rejimin yalnız politikacılara terk edilmesinde bir yanlış anlaşılma var. Aşiret reisleri ve ağalar milletvekili olup yasama organına katılırken yüksek öğrenim gençliği kendi ülke sorunlarında kendi düşüncesini açığa vuramıyor ve gençliğin sesi çıkmıyor. Eğer demokratik örgütlenmeler bir gelenek haline gelirse o zaman demokrasi de kendine sağlam dayanaklar bulmuş olur. Demokrasi yalnızca çıkar gruplarını temsil eden siyasi partilere terk edilmemiş olur. Bunun için çocuğun önce evde anne-baba baskısından, okulda öğretmen baskısından kurtulması gerekir.

Öğrencilerin demokrat alışkanlıklar edinmesinde en önemli engel politik iktidarın etkisidir. Çünkü öğrenci bir kez eleştiri yeteneği kazanırsa, hedeflerinden birisi iktidar olacaktır. Bununla birlikte korkunun kaynağı yalnız politik iktidar değil. Çünkü bağımsızlaşan öğrenci eleştirisini okul yönetimine ve öğretmene de yönetecektir. Şimdi burada içtenlikle konuşmak gerekir. Okuldan çıkınca tavuk kümesleriyle uğraşan ya da kap kaçak pazarlamasına çıkan, kahvelerde tavla partisine giden ya da yemek tarifleriyle uğraşan öğretmen, öğrencisinin eleştirisine nasıl dayanacaktır? Toplumda demokrasi bilincinin gelişmesi için önce çocukta demokrasi bilincinin gelişmesi gerekir.” Eğitimde bir nitelik aranmadığı gibi bilinçlenme sürecinin de olmadığını söyleyen Portakal, gençlik konusundaki düşüncelerini şöyle sürdürmektedir: “Hukuk konusunda gençlik açısından söylenecek çok şey var. Örneğin yüksek öğrenimdeki bir genç, yaşı gelince oyunu kullanır ama politikayla ilgilenmesi yasaktır. Böyle bir çelişkinin giderilmesi için hiçbir çaba gösterilmiyor.

(...) Hangi yaşta ve ortamda olursa olsun modern insan kendi duygu ve davranışlarını dışa

vurmasını bilmelidir. Derslere gir, not al, onları ezberle ve sınavlara ver. Dinamik ve girişimci modern toplumun bireyleri böyle mi yetişmeli? Burada bir yanlışlık olsa gerek. Çünkü edilgen bireylerle bir toplum hiçbir yere gidemez.

Hiç kuşku yok ki eleştiri, insanı düşünmeye sorumluluk yüklenmeye ve olgunlaşmaya götürür. Bu nedenle gençler sosyo-politik yaşamı eleştirmeli, basın-yayın araçlarına sahip olmalıdır.”[6] [7]

Görülüyor ki ataerkil bir yapıya sahip ve demokrasi kültürünü henüz kavrayamamış toplumlarda, gençlerini, kendi istedikleri doğrultusunda bir kalıba dökme düşüncesi yaygın olduğundan, gençlerin eleştirilerine karşı çıkılmakta. Anne-baba eleştirilemez, öğretmen eleştirilemez, üstlerin eleştirilemez düşüncesi siyasal yaşamda da yöneticiler eleştirilemez boyutuna erişiyor. **Ahmet Taner Kışlalı** da **Gençliğe Umut ve Sorumluluk Vermek** adlı yazısında düşüncelerini: “Demokrasi bir yaşam biçimidir. Yaşanmadan öğrenilmez. (...) Ailede baskı gören okulda söz hakkı verilmeyen genç milletvekili seçildiğinde hoşgörülü olabilir mi? O yetiştirme koşullarını hazırlayanların, o milletvekilinin, farklı düşünce sahibini kürsüden indirmek istemesini eleştirme hakkı kalır mı?” sözleriyle ifade ediyor. Yine aynı yazısının başında eski bir Fransız başbakanının sözlerinden alıntı yapıyor: **“Rejimin yönü ile gençliğin eğilimleri arasında bir ayrılma olduğu andan itibaren felaket yakın demektir. Totalitarizm, az ya da çok uzun sürede tehlike oluşturmaya başlar. Eğer cumhuriyet gençliğin umut ve tutkularını toplayıp yön vermezse onlara katkıda bulunamazsa, önüne geçilmez bir baskı altında hızla yıkılacaktır.”**

Cumhuriyetin kutlanmaması, demokrasinin yanlış yorumlanması, yargının çözülüşü... Bunlar birer rastlantı değildir. Çocuklarına ve gençlerine özen göstermeyen, değer vermeyen toplumların kaçınılmaz sonu yok olmaktır. Yalnızca siyasilerin oyuncağı olmuş demokrasi, Amerika’nın Irak’a getirdiğini iddia ettiği demokrasiden farksızdır.

Bu konuda son sözü, her zaman gençlere güvenmiş olan Mustafa Kemal Atatürk’e bırakıyorum: **“Gençler cesaretimizi takviye ve idame eden sizlersiniz. Siz almakta olduğunuz terbiye ve İrfan ile insanlık ve medeniyetin, vatan sevgisinin, fikir hürriyetinin en kıymetli timsali olacaksınız. Yükselen yeni nesi istikbal sizsiniz. Cumhuriyeti biz kurduk, onu yükseltecek ve yaşatacak sizsiniz.”** (1924)

Selvihan ÇİĞDEM

iletisim@politikadergisi.com [8]

Kaynakça:

[1] [9] Philip Pettit, Cumhuriyetçilik, Oxford University Pres, 1997, Ayrıntı yay., çev: Abdullah Yılmaz.

[2] [10] Muhit Mecmuası, Sayı: 32, 1931, s. 7-8 (Mustafa Kemal Atatürk)

[3] [11] Cumhuriyet, 6 Ekim 2011

[4] [12] Hüsen Portakal, Gençlik Devrimi, “Namık Kemal ve Vatan yahut Şeriat”, syf. 68-69, Broy yay.

Eylül 1995.

[5] [13] Cumhuriyet, 6 Ekim 2011

[6] [14] Hüsen Portakal, Gençlik Devrimi, syf.26-27, 71, 103-104,146-147 Broy yay. Eylül 1995.

Yorumlar

- [Toplumsal](#) [15]

Kaynak URL (30/04/2024 - 04:43 tarihinde yazdırıldı):

<http://www.politikadergisi.com/makale/gencligimizin-cozulusu-cumhuriyetimizin-cokusu-demektir>

Bağlantılar:

- [1] <http://www.politikadergisi.com/pd-uye/selvihan-cigdem>
- [2] http://politikadergisi.com/#_ftn1
- [3] http://politikadergisi.com/#_ftn2
- [4] http://politikadergisi.com/#_ftn3
- [5] http://politikadergisi.com/#_ftn4
- [6] http://politikadergisi.com/#_ftn5
- [7] http://politikadergisi.com/#_ftn6
- [8] <mailto:selvihan.cigdem@politikadergisi.com>
- [9] http://politikadergisi.com/#_ftnref1
- [10] http://politikadergisi.com/#_ftnref2
- [11] http://politikadergisi.com/#_ftnref3
- [12] http://politikadergisi.com/#_ftnref4
- [13] http://politikadergisi.com/#_ftnref5
- [14] http://politikadergisi.com/#_ftnref6
- [15] <http://www.politikadergisi.com/category/icerik-kategorileri/toplumsal>